

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 12.

Lýsingarprísur fyri postreglu: 30 øyr. á forsiðuni,
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við størri lýsingum fest
avsláttur í prísinum.

Leygardagin 21. mars 1936.

Kostar kr. 1,50 fjóðringsárið + Porto. Blaðið
verður bilagt á posthúsinum, brævasvarstøðuna
og skrivstovuni. Telf. 143.

10. árg.

Hitt stóra málið um stablisering og financiering av figgjarviðurskiftinum felt av vinniflokkinum, ið við so stórt orðabrask bar tað á ting.

Vinnufloksformaðurin Chr. Holm-Jacobsen
ikki bert ikki greiddi atkvøðu fyri uppskot-
inum, ið vildi gjørt hetta stóra mál til eina
virkuligheit, men í evstu stund leyp hann
frá tí sindrinum, hann hevði sett uppskot
um viðvíkjandi inntøkustudlum at reisa
2-milliónarlánið uppá.

Sum kunnugt legði harra lög-
tingsmaður Chr. Holm-Jacobsen
fram á tingborð eitt tilfikt rísa-
mál sum finansiering og stabli-
sering av okkara figgjarviðurskift-
um. Allir flokkar vóru samdir
um, at sum viðurskiftini eru
viðvíkjandi okkara vinnulívi og
peningastandi, er hin størsti
tørvur á, at hitt almenna tekur
eitt ódnartak.

Javnaðarmenn hava frá fyrsta
sinni, teir komu á ting, talað
fyri, at hitt almenna, Føroya
løgting gekk radikalar inntøku-
leiðir fyri at stímbra seg til at
hjálpa tí neyðstadda vinnulívi-
num. Men tað hevur verið talað
fyri deyvum oyrum. Og tá ið
nú tað kendist sum, at allir
flokkar vóru við at opna oyruni,
fór javnaðarflokkurin tí so mikið
meir eldhugaður til arbeiðis fyri at
skapa nakað munagott burtur
úr harra Chr. Holm-Jacobsens
máli — í tí skili, sum tað var
lagt á tingborð, dugdi tað ikki.
Men tess verri visti tað seg alt
ov skjótt, at viljin og handalagið
til at fáa eitt gott og nýttílig
úrslit burtur úr málinum trutu
hjá oddamanninum og upphavs-
manninum til sjálvt málið. Hann
aftraði seg meir og meir og kom
at enda til at standa eina við eina
negativari stóðu, meðan javnaðar-
menn og sjálvstýrismenn komu
á samt um inntøkulógir, ið eftir
æll vildu givið um 230.000 kr.
til tingið um árið. Sambands-
menninir hildu málið vera ov
stórt at viðgera nú og skutu til
at seta tað út til næstu tingsetu.

Um teir báðir vinnufloks-
menninir greiddu atkvøðu fyri
tí fullfiggjaða uppskotinum, ið
javnaðarmenn og sjálvstýrismenn
settu fram, vildi tað haft meiri-
lutan á tingi fyri sær — av tí,
at javnaðarmaðurin Jacob Niel-

sen var noyddur at fara til Ís-
lands, og Jóannes bóndi Patur-
son var farin til Keypmanna-
havnar, vóru javnaðarmenn og
sjálvstýrismenn ov fáir til at
viðtaka málið.

Við atkvøðugreiðsluna hendi
tað, sum eingin hevði ventað,
hóast flestir vóru greiðir yvir, at
Chr. Holm-Jacobsen og vinnu-
flokkurin linkaðust í tókkunum
og huganum fyri sínum egna
máli so hvørt, sum royndar-
stundin nærkaðist, tá ið tankin
skuldi gerast til virkuligheit:

**Chr. Holm-Jacobsen og parta-
maður hansara greiddu ikki bert
ikki atkvøðu fyri tí stóra upp-
skotinum, men teir stemmaðu
heldur ikki fyri tí sindrinum,
ið hann sjálvur hevði sett fram
sum nevndarlímur.**

Niðanfyrir prenta vit álitid og
uppskotið hjá javnaðarmonnum
í hesum stóra máli:

Undertegnede Mindretal (J. P.
Davidsen og P. M. Dam) skal
bemærke følgende:

Det er desværre en Kends-
gerning, at vort Erhvervsliv og
hele vor økonomiske Struktur
staar paa faldefærdige Fødder.

Hovedårsagen til denne Kalamit-
et referer sig til de ændrede
Handels- og Markedsforhold i
Forbindelse med en til de nye
Forhold ikke svarende Financie-
ringsmulighed. Hertil kommer
saa det Faktum, der ikke alene
gør sig gældende paa Færøerne,
men er Tilfælde de fleste Steder
indenfor det privatkapitalistiske
Samfund, at de fleste Virksom-
heder slæber paa en Prioritets-
gæld og Forpligtelser en masse
fra de høje Konjunktureres Tid,
som det er umuligt at forrente
og afdrage under de nuværende

Konjunkturer og de fra Højkon-
junktureres Tid helt ændrede
Forretningsforhold.

Denne Stranning af Finans-
og Forretningslivet har udartet
sig i den Grad, at vort Forret-
nings- og Erhvervsliv er kommet
paa det Stade, at man med fuld
Beføjelse kan sige, at det er
kort fast, hvorved Livsmulig-
hederne for vort lille Samfund
reduceres Dag for Dag, og Tids-
punktet er naaet, da man med
usigelig Sikkerhed kan forud-
sige et generelt Sammenbrud,
saafremt der ikke gøres noget
effektivt for at sanere, omlægge
og financiere vort Erhvervsliv.

I Erkendelse af Situationens
Alvor er vi indstillet paa og til
enhver Tid rede til at tage et-
hvert Forslag, der tager Sigte paa
at tilføre vort Erhvervsliv den
høst paakrævede Stimulering og
Hjælp, til velvillig Overvejelse.
Og vi undser os ikke ved at til-
sige ethvert saadant Forslag vor
Støtte, selvfølgelig forudsat, at vi
finder det egnet til Fremme af
Formaålet uden at komme andre
livsvigtige Interesser paa tværs.

Foreliggende Forslag fra Direk-
tor Holm Jacobsen til Stabli-
sering af Financieringsholdene paa
Færøerne maa siges i sin Hoved-
ide at gaa i den rigtige Retning.
Men vi maa straks sige, at vi
anser det i en uændret Form
for urealisabelt og ikke egnet til
at løse den tilsigtede Opgave.

Den knapt tilmaale Tid til-
lader os ikke i saa høj Grad
som ønskeligt at gaa i Detailler
i Behandling af Forslaget, sær-
lig ikke hvad angaar dets Rela-
tion til forskellige andre Sager
og Opgaver, der ikke falder
indenfor dets Rammer, men som,
særlig med Hensyn til de øko-
miske Krav, tangerer selve Grund-
laget — Indtægtsobjekterne —
for Forslaget.

Vi vil gøre Forslaget til Gen-
stand for en foreløbig summarisk
Betragtning.

I forskellige Forslag fra Social-
demokratiet igennem de to sidste
Lagtingsperioder er der betonet
Nødvendigheden af, at der ved
en rationel Ordning af Penge-
væsenet maa blive tilført det fær-
øske Samfund Kapital, hvis
Arbejdsform maatte lægges saa-
ledes, at den, samtidsom den
arbejdede ude i Erhvervslivet,
konsoliderede sin Ydeevne, jvnf.
Forslaget om Socialisering af
Pengevæsenet.

Ved Gennemlæsningen af nær-
værende Forslag vedrørende
Fremskaffelsen af 2 Millioner
og den Maade, det tilsigter en
Konsolidering, rejser der sig
straks en Række Spørgsmaal,
som man ikke — i hvert Fald

ikke med tilstrækkelig Klarhed
— finder besvaret.

Financieringsforslaget - Rederier, Forretnings- og andre eksisterende Foretagender.

Det fremgaar af Forslaget, at
Hensigten bl. a. er at financiere
de forskellige Rederiselskaber og
Foretninger. I Forbindelse her-
med maa man fremsætte Spørgs-
maalet om, hvorledes man har
tænkt sig, at denne Financiering
skal foregaa. Dette Spørgsmaal
begrunder sig i, at man har en
begrundet Formodning om, at
nævnte Selskabers Ejendomme
og diverse Laaneobjekter er be-
laant for manges Vedkommende
overprioriteret.

Da der paa et Sted i Forslaget
tales om, at der kun skal ydes
Laan imod betryggende Sikker-
hed, og paa et andet Sted betones,
at Laanefonden — de 2 Millioner
— skal ydes Selskaber, der i
Krisetider er kommet i Kredit-
vanskeligheder, Støtte til at gen-
nemgaa Krisen, og der i For-
bindelse hermed ventileres for-
ventede Tab, føler man sig noget
desorienteret. Det er paakrævet,
at man erholder en nærmere
Udredning af dette Forhold.
Laanebetingelserne og Risiko-
momentet maa nærmere præci-
seres. Kan der i det hele taget
blive Tale om Financiering af
et insolvent Foretagende?

I Forbindelse med Financie-
ringsspørgsmaalet er det ønske-
ligt at faa oplyst, hvorvidt Rede-
rier og andre Foretagender, der
kan stille bankmæssig Sikkerhed,
ikke kan erholde den paakrævede
Kredit i nuværende Pengeinsti-
tutioner, og i saa Fald dette er Til-
fældet, da hvorfor? Er det Penge-
mangel eller er det Mangel paa
Forstaaelse fra Ledelsens Side,
der gør sig gældende?

For saa vidt, at man imod
betryggende Sikkerhed i de nu-
værende Banker og Pengeinsti-
tutioner kan erholde til denne
Sikkerhed svarende Laan, og
det ikke er Meningen at indgaa
i den Risiko, der er forbundet
med insolvente Foretagender,
hvordan har man saa tænkt sig
at gøre Brug af omskrevne
Millioner?

Er Hovedhensigten — hvad
angaar diverse Foretagender og
Forretningslivet i det hele taget
— med denne Millionfond den,
at den skal være rede til Financie-
ring af nyt Privatinitiativ,
eller er det Meningen, at den
skal staa til det offentliges Dispo-
sition til Igangsættelse af forskel-
lige Virksomheder, som det offent-
lige enten selv driver eller under
betryggende Former bortforpag-

ter til dygtige Kræfter? eller har
man tænkt sig, at Lagtinget med
den oftnævnte Financieringsfond
skal gennemføre en Sanering af
vort Erhvervsliv saaledes, at man
lader alle overprioriterede og
insolvente Foretagender likvidere
for saa at financiere en Fortsæt-
telse paa frisk og sund Basis
med handledygtige og forretnings-
mæssig set fuldt ud kvalificerede
initiativrige Kræfter i Spidsen?

Lige saa lidt som det er præci-
seret, hvordan Financieringsfon-
den vil komme til at forholde
sig overfor de nuværende Rede-
rier og Forretningsvirksomheder, lige
saa lidt er det med den ønske-
lige Tydelighed klarlagt, hvem
der skal overtage og disponere
over Financieringsfonden.

Financieringsfonden - Fiskerne og Arbejderne.

Enhver, der kender de faktiske
Forhold paa Færøerne, erkender,
at det Kreditsystem, der bliver
anvendt overfor Fiskerne og
Arbejderne, er i den Grad af ned-
brydende og udarmende Karakter,
at ikke blot Fiskerne og Arbej-
derne, men hele det færøske
Samfund rystes i sin Grundvold
deraf.

Som Forholdene nu stiller sig,
hvor Erhvervslivet tager en væ-
sentlig Del af sin Kredit i Arbej-
dernes Løn og Fiskernes For-
tjeneste. Kan der i det hele taget
blive Tale om Financiering af
et insolvent Foretagende?
I Forbindelse med Financie-
ringsspørgsmaalet er det ønske-
ligt at faa oplyst, hvorvidt Rede-
rier og andre Foretagender, der
kan stille bankmæssig Sikkerhed,
ikke kan erholde den paakrævede
Kredit i nuværende Pengeinsti-
tutioner, og i saa Fald dette er Til-
fældet, da hvorfor? Er det Penge-
mangel eller er det Mangel paa
Forstaaelse fra Ledelsens Side,
der gør sig gældende?

For saa vidt, at man imod
betryggende Sikkerhed i de nu-
værende Banker og Pengeinsti-
tutioner kan erholde til denne
Sikkerhed svarende Laan, og
det ikke er Meningen at indgaa
i den Risiko, der er forbundet
med insolvente Foretagender,
hvordan har man saa tænkt sig
at gøre Brug af omskrevne
Millioner?

Er Hovedhensigten — hvad
angaar diverse Foretagender og
Forretningslivet i det hele taget
— med denne Millionfond den,
at den skal være rede til Financie-
ring af nyt Privatinitiativ,
eller er det Meningen, at den
skal staa til det offentliges Dispo-
sition til Igangsættelse af forskel-
lige Virksomheder, som det offent-
lige enten selv driver eller under
betryggende Former bortforpag-

ter til dygtige Kræfter? eller har
man tænkt sig, at Lagtinget med
den oftnævnte Financieringsfond
skal gennemføre en Sanering af
vort Erhvervsliv saaledes, at man
lader alle overprioriterede og
insolvente Foretagender likvidere
for saa at financiere en Fortsæt-
telse paa frisk og sund Basis
med handledygtige og forretnings-
mæssig set fuldt ud kvalificerede
initiativrige Kræfter i Spidsen?

Lige saa lidt som det er præci-
seret, hvordan Financieringsfon-
den vil komme til at forholde
sig overfor de nuværende Rede-
rier og Forretningsvirksomheder, lige
saa lidt er det med den ønske-
lige Tydelighed klarlagt, hvem
der skal overtage og disponere
over Financieringsfonden.

Som Forholdene nu stiller sig,
hvor Erhvervslivet tager en væ-
sentlig Del af sin Kredit i Arbej-
dernes Løn og Fiskernes For-
tjeneste. Kan der i det hele taget
blive Tale om Financiering af
et insolvent Foretagende?
I Forbindelse med Financie-
ringsspørgsmaalet er det ønske-
ligt at faa oplyst, hvorvidt Rede-
rier og andre Foretagender, der
kan stille bankmæssig Sikkerhed,
ikke kan erholde den paakrævede
Kredit i nuværende Pengeinsti-
tutioner, og i saa Fald dette er Til-
fældet, da hvorfor? Er det Penge-
mangel eller er det Mangel paa
Forstaaelse fra Ledelsens Side,
der gør sig gældende?